

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul „SOLIDARITĂȚII”, federala institutelor financiare românești.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Funedoara), Agricolă (Lugos), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, Arpașul-înf.), Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Boșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercuria), Cassa de păstrare, (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chisetiana, Codreana, Codru (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Concordia (Gherla), Cordiana, Coroana (Bistrița), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economii, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănișterul, Hașegana, Insoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul (Sângiorgiu), Isvorul (Sebeșul-înf.), Isvorul (Ighiu), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Patria, Piatra, Plugaru (Săcădate), Poporul (Lugos), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de împr. și păstrare (Ily-mare), Rîureana (Cap.-Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Sebeșana (Sebeșul-săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Silvania, Someșana, Speranța (Hosman), Steaua, Șercățana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vașcău), Târnavăana, Timișana, Țibleșana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sănmărtin), Vulturul (Tășnad), Zărândeana, Zlăgneaana, Zorile.

ABONAMENTUL:

PE 1 AN LEI 100—, PE ½ AN LEI 50—.
 — NUMĂRUL 2 LEI. —

SUB DIRECȚIUNEA D-LOR:

ION I. LĂPĂDATU și CONSTANTIN POPP
 Redactor responsabil: SOFRON ROȘCA

TAXA PENTRU INSERTIUNI:

DE SPAȚIUL UNUI cm² CĂTE 50 BANL.

SUMARUL:

Inceputurile literaturii române. — Finanțarea reformei agrare în Ardeal. — Impozitul pe avere. — Mizeria din Rusia. — *Cronică*: Expoziție și târg de mostre în București. Bilanțul Băncii Naționale. Timbrul de asistență socială. Justiția în Rusia. Exportul de vite. Se vor ieftini mătasurile. Bugetul Franței. Drumurile județene din Ardeal. Anul calendaristic. Recolta bumbacului. Se șterg adausele de scumpete. Situația băncilor din Germania.

Inceputurile literaturii economice.

— La alții și la noi. —

De T. V. Păcățian.

III.

În Germania a făcut senzație mare o carte a lui Henric de *Thünen*, care arăta în ea, cum a introdus el pe moșia sa sistemul participării muncitorilor la câștig, și cum sistemul acesta s'a valorat foarte bine, atât sub el, cât și sub fiul său, iar acuma chiar și sub nepotul său. Lorenz de *Stein* publică apoi în anul 1842 celebra sa lucrare despre «Socialismul și comunismul în Franța», arătând conaționalilor săi lucruri și fapte de cari toți au rămas încremeșiți. Erau lucruri nouă, pe cari nu le cunoșteau, și Stein le deschisese acum tuturor ochii, că socialismul și comunismul ușor poate să treacă și în Germania, ba e mai mult ca sigur, că de fapt va și trece. Kaspar *Schmidt* scoate din tipar la anul 1845, sub pseudonimul Max Stirner, cartea: «Singularicul și proprietatea sa», luând în bătaie de joc liberalismul, comerțul liber și socialismul, și declarând de formă sănătoasă și definitivă a societății ome-

nești *răsboiul tuturor în contra tuturor*, egoismul, care ia aceea ce primește și ce poate lua și dă din mână numai aceea ce nu poate păstra, — dar opinia publică a trecut peste ideile acestea la ordinea zilei. Autorul cărții a trăit în mizerie și în mizerie a și murit, în Berlin.

Sodalul croitor Wilhelm *Weiting* învățase să cunoască mai deaproape comunismul în Paris, unde a stat vreme mai lungă, și s'a gândit să-l propage și printre Germanii săi de acasă. A scris și tipărit în Elveția mai multe cărți comuniste, dar autoritățile publice au aflat de bine să-l expulzeze din Elveția. S'a dus la America, unde a fost un mare propagator al comunismului. În Germania ideile sale n'au avut trecere.

A venit anul 1848, cu frământările mari aproape din toate statele europene, cu revoluțiile din unele state, cu schimbarea de guverne și de sisteme de guvernare, cu introducerea de reforme însemnate în politica internă și cu lărgirea de drepturi pe seama cetățenilor, dar chestia socială a lăsat-o nerezolvată chiar și anul acesta furtunos. A rămas însă și pe mai departe la suprafață, pusă neconținut la ordinea zilei, ca o chestie arzătoare, care pretindea se fie rezolvată după dreptate. Purtătorul steagului în luptele date cu condeii în chestia aceasta ajunseră acum să fie Germanii. Oameni cu cap au studiat-o cu temeinicie și au căutat pe seama ei soluția potrivită. Astfel Marlo (*Winkelberg*) publică opul «Sistemul economiei naționale» în care arată foarte clar și la înțeles foloasele *insoțirilor* de tot felul. Proprietatea particulară o declară de îndreptățită cu

privire la toate ramurile ei; dar precum proprietatea mică poate să existe pe lângă proprietatea mare, cu venite și erogațiuni reduse, așa trebuie să se facă posibilă și existența industriei mici, pe lângă industria mare. În agricultură apoi cere introducerea prin lege a unei forme societare de cultivare a pământului, cu proprietate colectivă, iar *comerțul să treacă întreg în mâna statului.*

Un alt scriitor german, Friederic Engels, a pus chestia iarăși pe altă coardă, și în cartea sa despre «Situția claselor muncitorești din Anglia» a arătat destul de bine, că noua economie politică și socială, înstăpănită pe unele locuri, cu fabricile cele multe și cu mașinile diferite, dar mai ales cu capitalele cele mari și cu libertatea comerțului, are să provoace cât mai curând o catastrofă enormă, o mizerie ne mai pomenită, care se va extinde asupra masselor, — dacă cumva *comunismul* nu va găsi o porțiță de eșire din încurcătură.

Carol Marx apoi, om cu pregătiri universitare, a stabilit principiile socialismului în cărțile sale scrise cu multă erudiție, dintre cari e de amintit opul: «Critica economiei politice» și apoi «Capitalul», celebra sa lucrare, compusă pe baza studiilor amănunțite, făcute în Anglia. Principala sa pretensiune era *stabilirea zilei normale de lucru*, cu ore anumite, ca să nu mai fie muncitorul silit să lucreze ziua și noaptea. Și pe când toți economiștii de până aci cereau, că pentru ridicarea claselor de jos trebuie să se facă posibilă ajungerea acestora la câștig mai mare, în raport cu producția mare: Marx a întors vorba și a zis așa: nu producție mare, ci producția mică ne trebuie, și atunci se egalează lucrurile!... Mai e de notat, că Max și Engels au subscris manifestul comunist, adresat «Tuturor proletarilor» din lume, manifest, care se termina cu cuvintele: «Proletari din toate țările, *uniți-vă!*»

A venit apoi Hermann Schulze din Delitzsch și ca urmare a acestor idei socialiste ale lui Engels-Marx a zis, că situația profesionistului, a micului industriaș, a micului proprietar, nu se poate ameliora, decât numai pe calea *asociației*. Și nu s'a mărginit numai la expunerea teoretică a ideilor sale, ci a căutat să le pună și în aplicare practică, prin înființarea unei însoțiri profesionale a păpușarilor din Delitzsch, în scopul de a-și procura materiile brute în comun, în mare, cu prețuri mai scăzute, și de a-și forma, din mici cotizații, plătite de fiecare membru din însoțire, un fond, un capital, pentru procurarea acestor materii brute, — pe calea aceasta puși fiind în situația de a putea ține concurența cu industria mare, cu fabricile. Incercarea a succes pe de-

plin și urmarea a fost, că în curând s'au înființat și în alte orașe germane astfel de însoțiri, folositoare pentru procurarea de materii prime, de materii numai pe jumătate confecționate în fabrici, de articole de alimentare etc. Dar s'au înființat în urmă, tot după ideile lui Schulze, și *bănci populare*, pentru depuneri pe interese corăspunzătoare și pentru împrumuturi pe timp mai scurt, cu dobândă nu prea urcată, trecându-se câștigul dela finea anului în favorul tuturor. A venit apoi și Raiffeisen, cu sistemul său de însoțiri de credit sătești, primit cu simpatie, îmbrățișat cu căldură și introdus pretutindenea în viața economică.

S'a ivit pe arena publică și Ferdinand Lasalle, absolvent de filozofie și de drepturi, și declarându-se de contrar al tuturor năzuințelor liberale și al societăților de credit și economii, a pledat pentru *asociația productivă*, legată astfel, ca lucrătorul însuși se devină fabricant și totodată și vânzător, fără mijlocirea altei persoane streine. O astfel de asociație se poate face însă numai cu sprijinul statului, care trebuie să dea muncitorului posibilitatea de a lua parte la conducerea statului. Să se dea deci drepturi politice muncitorilor, introducându-se la alegeri *votul universal și direct.*

Muncitorimea i-a dat ascultare și s'a grupat în jurul său, mai ales după ce a combătut cu asprime exagerată teoriile lui Schulze-Delitzsch, pe motivul, că acesta vrea să întărească burghezimea, iar muncitorimea trebuie să considere de dușman al ei, nu numai capitalismul, ci și burghezimea.

Lasalle a continuat deci propagarea ideilor și teoriilor lui Engels-Marx, manifestul căroră, adresat proletarilor din toate țările, a avut de urmare întrunirea în Londra, în Septembrie 1864, a unui congres muncitoresc, la care au participat muncitori din Anglia, Franța, Germania, Polonia, Italia etc. și în care s'a constituit «*Asociația internațională muncitorească*», pe baza statutelor compuse de Marx.

La acest congres s'a prezentat și unul din Rusia, cu numele Mihail Bacunin, care a declarat că e «*colectivist*», nu recunoaște nici o autoritate, statele trebuie desființate, trebuie șters dreptul de ereditate, dreptul de proprietate, copiii să fie toți la fel educați, îmbrăcămintea să fie egală, la bărbați și la femei, religia să fie ștearsă etc. A căutat să străbată în congres cu ideile sale comuniste, dar nu i-a dat nime ascultare. Acasă, în Rusia însă, ele au prins teren și din ele s'a desvoltat nihilismul de mai târziu și bolșevismul de astăzi.

Și-au mai ridicat și alții cuvântul în chestia reformelor sociale, cu sau fără propuneri de soluționare, între cari și unul Carol Rod.

bertus, care se teme de o catastrofă provocată de reformele politice-sociale, în felul cum le reclamau Marx și Lasalle, și de aceea reprezenta părerea, că împărțirea produselor naționale să fie lăsată să se facă de sine, pentru că raporturile eșite din dezvoltarea societății vor aduce aceasta cu sine, iar plata muncii să se acomodeze productivității, și viceversa. E o chestie deci, care singură are să se rezolve, fără intervenția statului și a guvernului. E o rană socială, pe care timpul o vindecă.

În urma mișcării politice sociale, pornită de Marx și de Lasalle, au început și partidele politice a se ocupa cu chestia aceasta. Într-o adunare catolică din München s'a înființat partidul «creștin social» și s'a înființat foaia «Christlich-soziale Blätter», ca organ al partidului. S'a decretat, că nici un membru al organizației social-creștine nu poate fi totodată membru la vre-o reuniune social-democrată, ci fiecare trebuie să stea strâns lipit de biserică. Teoriile lui Lasalle au fost declarate de bune, nu însă și mijloacele pentru punerea lor în practică. Există rele economice și rele sociale, dar îndreptarea lor nu asociațiile, ci *biserica* și *statul* pot să le facă și au să le facă cu succes. Așa spuneau clericali din München.

Dar nu numai partidele politice din țările apusene s'au ocupat cu chestia și cu necesitatea introducerii reformelor cerute de spiritul vremii, ci și în parlamentele acelor state a format chestia socială obiect de discuție foarte des, scoasă fiind ea pe plan când de unul când de altul dintre aderenții ei. Astfel în Anglia se introduseseră încă de mult judecarea neînțelegerilor dintre patroni și muncitori prin comisiuni de arbitru, din cari să facă parte reprezentanți de ai patronilor și de ai muncitorilor, în număr egal, lucru care în unele state mai înapoiate abia acum, în timpul din urmă, s'a făcut. În Germania apoi s'a cassat opreliștea guvernului de a nu se tolera organizații social-democrate, dându-se voie muncitorimei să se organizeze cum vrea și instituindu-se, în interesul ei, și niște inspectori de fabrici, ca organe ale guvernului, pentru anchetarea grabnică a tuturor plângerilor ridicate din partea muncitorilor în contra patronilor.

Toate aceste idei și păreri au frământat mult mințile luminate ale oamenilor de știință din țările apusene, până au ajuns să stabilească în mod definitiv teoriile moderne, călăuzitoare în economia politică și socială de astăzi, să croiască calea pe seama nașterii frumoasei și bogatei literaturi economice, pe care o au astăzi toate statele din apus, și peste tot a științei economiei politice și sociale.

Finanțarea Reformei Agrare în Ardeal.

În proiectul de lege al guvernului despre reforma agrară din Transilvania, Banat, Crișana și Maramurăș, așa era trecută dispoziția, ca finanțarea reformei agrare la noi să nu o facă Banca Agrară, cu sediul în Cluj, anume înființată spre acest scop și încredințată cu finanțarea din partea Marelui Stat Național, — ci o altă bancă mare din București. S'au început însă pretracări, înainte de a se vota legea, între reprezentanții Băncii Agrare și membrii guvernului, în privința respectării drepturilor asigurate prin decret-lege pe seama băncii numite, și pretracările au dus la bun rezultat, pentru că în 23 Iulie 1921 s'a legat, între guvernul român și reprezentanții Băncii Agrare, următoarea convențiune:

«Încheiată între Statul Român, reprezentat prin Const. Garoflid, Ministru de stat, președinte al comitetului agrar, autorizat prin Jurnalul Consiliului de miniștri Nr. 8435 din 21 Iulie 1921 și Banca Agrară, Societate Anonimă cu sediul la Cluj, reprezentată prin dnii P. Poruțiu și Vasile C. Osvadă, autorizați în calitate de Președinte al Consiliului și director al băncii, relativ la condițiunile de finanțare ale reformei agrare din Transilvania, Banat, Crișana și Maramurăș.

1. Banca Agrară, societate anonimă cu sediul în Cluj, în conformitate cu legea pentru reforma agrară din Transilvania, Banat, Crișana și Maramurăș, se obligă:

a) să facă plata în comptul statului a tuturor cheltuelilor împreunate cu lucrările de expropriere și împărțire a pământului;

b) să primească dela stat titlurile de rentă (obligațiunile) emise, destinate pentru achitarea prețului terenului expropriat și să facă plata către proprietari;

c) să încaseze anuitățile dela cei împroprietăriți și să plătească cupoanele scăzute ale titlurilor de rentă, vărsând la stat sumele reprezentând amortizarea;

d) să încaseze și să plătească aranzile, câtă vreme pământul expropriat va fi folosit prin arândare;

e) să încaseze plățile anticipate din preț, pe care împroprietăriții le-ar plăti, și să le verse la stat.

2. Banca Agrară va primi dela stat pentru manipularea titlurilor de rentă (obligațiunile) emise, un comision de unu la mie, odată pentru totdeauna.

3. Banca Agrară va primi dela stat pentru încasarea, administrarea și evidența anuităților, un comision de doi la sută după aranzile încasate.

Statul acordă Băncii Agrare 1 zis unu la mie comision după întreaga circulațiune de financiarizare, exceptând operațiunile de sub 2, 3, și 4.

Contul-Curent cu statul, care se va încheia la квартал, va fi liber de dobândă. Soldurile scăzute și neachitate, vor purta însă dobândă de 1 la sută peste scontul Băncii Naționale.

6. Pentru timpul cât vor dura lucrările de expropriere și improprietărire, finanțate prin Banca Agrară, statul va numi $\frac{1}{4}$ parte a membrilor în consiliul de administrație și $\frac{1}{6}$ părți a membrilor din comitetul cenzorilor și va institui un comisar guvernial.

Membrii numiți din partea statului în consiliul de administrație și în comitetul de cenzori își vor exercita drepturile și datoriile la fel cu ceilalți membri aleși de adunarea generală, după dispozițiile statutelor și ale legii comerciale.

Comisarul va exercita controlul operațiunilor de finanțare a reformei agrare, având dreptul să ceară orice informațiuni, să asiste cu vot consultativ la adunările generale și la ședințele consiliului de administrație și ale comitetului de cenzori și a cere suspendarea provizorie a măsurilor luate contrar legii de reformă agrară.

În acest caz comisarul va fi dator să raporteze imediat guvernului, care va hotărâ definitiv. Întrucât guvernul nu s'a pronunțat în decurs de 15 zile, socotite dela ziua când s'a luat dispoziția, — aceasta va putea fi executată.

Retribuirea comisarului o fixează guvernul și se va plăti de Bancă, în contul statului, la fel cu celelalte cheltueli efective și de administrație.

7. Atât organizațiunea, cât și toate celelalte operațiuni ale Băncii Agrare, care nu privesc finanțarea reformei agrare, rămân normate prin legea comercială.

Această convențiune va intra în vigoare în ziua ratificării prin consiliul de miniștri din partea statului și hotărârea adunării generale extraordinare a Băncii Agrare, ce se va convoca în acest scop. Dat la 23 Iulie 1921. Pentru guvern: (ss) *Const. Garoflid*, pentru Banca Agrară: (ss) *Petre Poruțiu* (ss) *Vasile C. Osvadă*.

În urma acestei înțelegeri, pentru care laudă se cuvine și unora și altora, proiectul de lege despre reforma agrară a fost modificat, înainte de votare, trecându-se în el, cu privire la finanțare, următoarele dispozițiuni cuprinse în:

«**Articolul 137.** Toate operațiunile financiare, decurgând din aplicarea acestei legi, se fac în contul statului, prin Banca Agrară, societate anonimă cu sediul în Cluj, după normele și condițiunile ce se vor stabili printr'o convențiune aprobată de consiliul de miniștri.

Banca Agrară își va spori treptat capitalul social inițial, prin emisiuni, fuziuni sau participări, până la suma de lei 150 milioane. Aceste sporiri de capital, prin derogare dela orice dispoziții contrare, cuprinse în legi și ordonanțe, se vor face în baza deciziunilor consiliului de administrație.

Fondul anticipat de stat rămâne la dispoziția Băncii Agrare și mai departe, în aceleași condițiuni.

Statutele Băncii Agrare vor fi modificate, conform dispozițiunilor legii de față și a convențiunii în-

cheiate cu statul și vor fi aprobate de către consiliul de miniștri.

Cu autorizația și în condițiile stabilite prin jurnal al consiliului de miniștri, Banca Agrară va beneficia de toate drepturile asigurate, prin legi speciale ungare, institutelor privilegiate de credit funciar, cari nu-și au sediul principal pe teritoriul României și însărcinate cu lichidarea afacerilor acestor institute.

În tot ce privește operațiunile sale, în legătură cu legea de față, Banca Agrară va fi scutită de orice impozite și competențe fiscale.

Pentru aranzile și anuitățile restante, Banca Agrară este autorizată să-și urmărească debitorii pe cale administrativă.»

Dupăcum suntem informați, în curând va fi convocată acum adunarea generală extraordinară a Băncii Agrare, pentru a-și aduce statutele în consonanță cu cele de sus și peste tot pentru a se conforma celor cuprinse în convențiunea legată cu guvernul.

Impozitul pe avere.

În «Monitorul Oficial» numărul 95 din 1 August 1921 a fost promulgată legea pentru impozitul progresiv pe avere și pe îmbogățirea din timpul războiului, în textul ei votat de corpurile noastre legislative, care e următorul:

ART. 1. Se înființează un impozit extraordinar progresiv asupra întregii averi de orice fel, posedată în ziua promulgării prezentei legi de către persoanele fizice sau morale, potrivit dispozițiunilor de mai jos.

ART. 2. Sunt supuși acestui impozit:

1. Orice persoană având domiciliul în România, sau având în România o reședință de mai bine de un an, pentru întreaga ei avere aflată în România.

2. Supușii români, chiar dacă nu au în România o reședință, pentru întreaga lor avere din țară și din străinătate.

3. Străinii cari au o reședință în altă țară, însă numai pentru averea ce ei posedă în România.

ART. 3. Sunt scutiți de acest impozit:

a) M. S. Regele și membrii familiei Regale.

b) Statele streine, precum și reprezentanții lor diplomatici și consulari, însă numai în ce privește pe aceștia pentru averea ce posedă în România în această calitate și sub beneficiul reciprocității diplomatice.

c) Statul român, județele, comunele, camerele de comerț, stabilimentele publice, sau de utilitate publică.

d) Așezămintele de cultură fără scop lucrativ și așezămintele de binefacere, cu condițiune, ca averea acestora din urmă să aibă exclusiv o destinație filantropică morală sau culturală.

ART. 4. Impozitul de faţă e aşezat asupra întregii averi nete, mobile şi imobile a contribuabilului.

Se înţelege prin avere netă ceea ce rămâne după ce se va face din activul patrimonial, stabilit conform regulilor de mai jos, scăderile prevăzute în art. 7.

ART. 5. Intră în activul patrimonial orice bunuri imobiliare sau mobiliare, fie ele producătoare sau nu de venit, oricare ar fi forma lor de investiţiune, fără nici o excepţie, în afară de cele prevăzute de art. 6 al legii de faţă, precum:

1. Capitalul investit în pământ şi construcţiuni situate în România sau străinătate;

2. Capitalul mort sau viu, investit în instalaţiuni agricole, industriale, comerciale şi mijloace de comunicaţiune;

3. Capitalul mobilier investit în rentă română sau orice efecte publice române sau străine, în obligaţiuni sau acţiuni ale societăţilor străine, în creanţe de orice fel de drepturi de despăgubiri, române sau streine.

Pentru acţiunile societăţilor din România şi pentru numerar, reguli speciale sunt prevăzute în art. 22.

ART. 6. Nu intră în activul patrimonial:

a) Capitalurile individuale, corăspunzătoare rentelor viagere sau celor cu caracter temporar, ca şi capitalurile până la 50.000 lei corăspunzătoare asigurării contribuabililor contra riscurilor de boală, accidente, bătrâneţe, infirmitate sau asigurărilor pe viaţă;

b) Soldurile creditoare străine lichide, ce la data de 1 Martie 1921 se găseau depuse la instituţii de credit aflate în România, cari au menirea de a primi depozite;

c) Mobilierul caselor de locuinţă, precum şi efectele de corp, afară de blănuri, cari nu sunt scutite, dacă valoarea lor trece de 20.000 lei de fiecare persoană de familie;

d) Cărţile din bibliotecile private, manuscriptele, clişeele şi desemnurile şcolare, ca şi orice metal pentru studii, când nu fac obiect de comerţ;

e) Tablourile şi obiectele de artă, afară de cele cumpărate spre vânzare, cari intră în activul patrimonial pentru întreaga lor valoare;

f) Bijuteriile, dacă nu sunt obiecte de comerţ şi dacă valoarea lor nu depăşeşte 25.000 lei de fiecare persoană;

g) Sumele subscrise la împrumutul intern 5% din 1920, precum şi cele subscrise la împrumutul Ardealului din 1919, de contribuabilii vizaţi de prezenta lege;

h) Uneltele agricole, sculele şi vitele de muncă ale sătenilor până la patru.

ART. 7. Din activul patrimonial se scade:

a) Datoriile de orice fel a contribuabililor, sub condiţia, că aceştia să declare numele şi adresa creditorului şi ca sinceritatea obligaţiunii să nu poată fi pusă la îndoială;

b) Suma corăspunzătoare capitalizărilor prestaţiunilor cu caracter perpetuu sau enfiteotic, care grevează averile, în cazul când condiţiunile alineatului precedent sunt întrunite;

c) Sumele corăspunzătoare valorii actuale a rentelor temporare şi viagere, de cari e grevată averea contribuabilului;

d) Sumele corăspunzătoare serviciilor sau celorlalte sarcini reale, cari grevează imobilele, alcătuind activul patrimonial al contribuabilului;

e) Impozitul pe avere plătit de cetăţeni români într'o ţară străină, pentru bunuri posedate acolo de dânsii dinaintea de 11 Noembrie 1918, socotindu-se monezile în cari aceste impozite au fost plătite pe baza parităţii legale dintre acele monezi şi lei;

ART. 8. Pentru creanţele de natură comercială, inclusiv cele cari provin din reporturi sau avansuri, chiar nefăcute de comercianţi, existenţa datoriei pentru aplicarea scăderilor de mai sus poate fi dovedită prin mijloacele admise de codul de comerţ. Celce a dat titluri de orice fel în avans sau report, are dreptul să obţină scăderea sumei ce datoreşte către instituţia, sau persoana privată, care a făcut avansul sau care a luat titlurile în report, iar celce a luat titlurile în report, e obligat să cuprindă în declaraţia sa sumele cari la data promulgării prezentei legi le-a întrebuiţat în operaţiuni de report.

ART. 9. Avera verificărei persoane fizice sau morale e supusă impozitului de faţă în chip separat, însă averea soţilor se evaluează şi se pune împreună, afară de cazul, când soţia are separaţie de patrimoniu judecătorească definitivă la 1 Iulie 1921.

În caz de divorţ, sumele neachitate din prezentul impozit se vor repartiza între ambii soţi proporţional cu patrimoniile lor respective.

Patrimoniile indivize se consideră împărţite de drept între copilaşi. Moştenirile vacante în momentul aplicării legii se consideră ca averi de sine stătătoare şi vor fi impuse ca atare.

Se adaugă la averea impozabilă daniile făcute după 1 August 1916 de contribuabil, personal sau prin soţia sa, rudelor până la gradul al patrulea, în afară de donaţiunile cu titlul de dotă, făcute cu ocaziunea unei căsătorii săvârşite până la 1 Iulie 1921.

Socotăţile pe acţiuni sunt supuse acestui impozit, conform art. 22. Acţionarii vor fi deci scutiţi de acest impozit pentru acţiunile ce posedă, acestea nefiind în calculul averilor lor individuale, decât pentru stabilirea cotei.

ART. 10. Evaluarea pământurilor se face înmulţindu-se cu douăzeci valoarea lor locativă, aşa cum e stabilită la impozitele cedulare, totuş pentru moşiile expropriate mai mult decât o cincime din întinderea lor, valoarea pământului rămas nu poate depăşi preţul exproprierii.

(Va urma).

Mizeria din Rusia.

Int eaga presă a lumii continuă a se ocupa în mod amănunțit cu soarta extraordinar de dureroasă a populației din Rusia, unde mor zilnic câte 20—30 mii de oameni, de foame și de holeră, fără a le putea veni din vre-o parte sau alta ajutorul dorit și cerut cu insistență. E adevărat, că s'au format comitete de ajutorare în mai multe țări, și se vor forma poate în toate țările, s'a început deci acțiunea de salvare, dar până se vor aduna pretutindenea capitalele necesare, până se vor face cumpărăturile și și se va începe expediarea alimentelor în Rusia, va trece multă vreme. Și până atunci bieții Ruși mor cu zecile de mii în fiecare zi, de foame și de holeră.

E interesant. că toate ziarurile mari ale lumii sunt de una și aceeași părere în privința izvorului din care s'a născut groaznica situație din Rusia, catastrofa sguduitoare prin care îi trece acum populația, anume: sistemul comunist de guvernare al lui Lenin și al oamenilor săi, goana nebună dusă în contra proprietății particulare și a capitalismului, pe care acum însuși Lenin îl invită să intre în Rusia, pentru a-i scoate populația din ghiarele morții, oferindu-i în schimb toate bogățiile țării, cu dreptul de a le exploata cum îi place. Va se zică, fără avere, fără proprietate, fără capitale, multe și mari: totuși nu e posibilă o guvernare de stat, nici chiar în Rusia. Cam târziu a venit Lenin la convingerea aceasta, atunci abia, când a văzut cum începe să-i moară populația în urma „bunătăților“ introduse de el în Rusia, unde nu se mai face deosebire între al meu și al tău, ci tot ce se poate lua, e *al meu*.

Un interesant articol de fond despre stările din Rusia publică marele ziar elvețian „Le Journal de Genève“, pe care-l comunicăm cetitorilor noștri în întregime, după cum urmează:

„Se știe, că în aproape jumătate din Rusia europeană seceta bântue c'o intensitate ne mai pomenită. E un rău pe care noi nu ni-l putem închipui. Pentru că oricât de grea e partea noastră și oricât de sgomotoasă ne e plângerea, tot avem aer și apă. Oamenii din câmpiile mari nu sunt fericiți. Și când, din greșală, soarele nordului se apucă să ardă, prăpădește pe om pe pământul care frige și se crapă.

Se pare, că în Rusia centrală și orientală grăul n'a ajuns să se coacă pe tulpina-i ofilită, că populațiile, fugind de spectrul foamei, năvălesc spre orașe cu speranța de a-și găsi acolo hrana. Dar, fiindcă nu există nici magazii, nici pătule, populațiile sunt împinse îndărăt, căci nu e în putința nimănui să facă ceva pentru ele.

Se formează comitete. Dl Fridjof Nansen, marele explorator, s'a pus la dispoziția guvernului din Moscova, ca să organizeze ajutoare. Scriitorul Maxim Gorki roagă lumea civil zată din Europa și din America. să vie în ajutorul națiunii rusești, care moare de foame. Și apoi? Se poate închipui, că se vor

găsi în afară proviziuni pentru întreținerea a 15 ori 20 milioane de ființe omenești? Și chiar dacă, print'r'o minune, ar sosi în cantități îndestulătoare, cum să le faci să ajungă până la locurile bântuite?

Drumurile de fier aproape nu mai servesc, în lipsă de vagoane și de mașini. În Europa de altă dată, din cauza lipsei mijloacelor de comunicație, o parte putea să sufere de foame, pe când vecinele ei nu erau în lipsă de nimic. Civilizația modernă a suprimat anomalia aceasta pentru totdeauna, se credea. Dar, după 3 ani și jumătate de administrație bolșevistă, rana s'a deschis iar, și e acuma mai dureroasă decât oricând.

Dl Lenin, care e om inteligent, a recunoscut, că a greșit drumul, că comunismul nu convenea Rusiei. Ii pare rău, că print'r'o eroare de metodă s'au despoiat țaranii, nu numai de ce le era de prisos, ci chiar de o parte de ce le era trebuincios. A propus întoarcerea la libertatea schimburilor. Și mai ales a declarat, că Rusia, dacă voia să trăiască, nu putea să se lipsească de capitalism, care era negreșit un rău, dar un rău trebuincios.

Politica această nouă, care pentru nevoile cauzei a fost numită „capitalismul de stat“, dictatorul Moscoviei a apărât-o prin discursuri și scrieri. A făcut-o să fie primită în Mai de congresul panrus al sovietelor, — nu fără opoziție, ce e drept, căci diferiți comisari ai poporului s'au arătat indignați, văzând că renaște un sistem, care trei ani d'a rândul, ei își dăseră toate silințele să-l dărâme.

Dl Krassin, care e primul agent comercial al regimului, a lămurit într'o convorbire c'un ziarist francez urmările practice ale gândului șefului său. S'a silit să explice întoarcerea cu totul neașteptată. A spus, că Lenin înaintase prea îndrăzneț pe poziții prea înaintate și că trebuia acum să efectueze o retragere strategică, ca să redobândească o putere nouă. A expus de-asemena și planul său: „Ajutorul material al Occidentului ne e trebuincios, ca să ne reabilităm din punctul de vedere economic în ochii țaranilor. El ne va permite să asigurăm mai bine hegemonia noastră în Rusia. Capitalul străin trebuie să ne ajute să consolidăm puterea sovietică“. Promite ca contra-partidă, în lipsă de aur și de produse brute, „un interes la exploatarea Rusiei“, sau altfel zise concesiuni. Caută să asigure finanța înaltă, pe care îndrăznețele confiscări din anul trecut o umplea de grije: „Să nu vă temeți de nimic d-lor capitaliști; am primit lecțiile unei experiențe amare... De trei ani și jumătate ne batem capul în deșert... Am înțeles, că numai capitalismul este puterea magică necesară, care să pună în mișcare mașinile, cuptoarele și drumurile de fier. De aceea credem, că e mai bine să reînțepem totul“.

Lucrurile acestea sunt de un foarte mare interes. Regimul bolșevist admite că s'a înșelat rău. După ce a nimicit capitalul național, este silit acuma să facă apel la finanța străină. În lipsă de alte compensări,

și oferă Rusia, ca s'o exploateze. Scopul îi este, să-și întărească puterea, care e amenințată să se înnece în mizeria universală.

Negreșit, marii făuritori de afaceri răspund cam cu greu la invitațiunile ce li-se fac, și au dreptate. Dar de multă vreme urmează cu interes simpatic agitațiunile Rusiei. Știu, că nici un guvern onest nu le vor da nici odată aceleași foloase, ca puterea aceasta redusă în mare nevoie. Pentru aceea o apără așteptând până ce vor să se arunce în întreprindere. Sunt ani de când o finanță internațională se silește să previe nimicirea bolșevistilor.

Cei din urmă protivnici pe care-i țintește încă Lenin și banda sa nu sunt țărani, cari, după doctrina nouă, sunt dispuși să-i lase stăpâni pe pământurile lor numai cu condițiunea, ca să aducă produsele lor la oraș și să se supună voinții stăpânilor zilei. Nu sunt nici burghezii, cari de multă vreme nu mai există ca clasă și nu mai au nici un scop în viață, fiindcă în fiecare zi simțesc moartea trecând pe lângă ei. Sunt socialiștii, singurii încă în stare să protesteze, să provoace o mișcare în uzine și să răscoale pe muncitorii de la țară. De aceea sunt supraveghiați de aproape și prigonți fără cruțare; sunt pline închisorile cu ei.

Până acuma toate silințele lor au fost deșarte. Națiunea rusă, târâtă un moment de nădejdi, s'a plecat iar sub jugul ereditar al supunerii. Răscoale provocate de foame pot să izbucnească prin orașe, prădări pot să se facă pe la țară; dar mișcarea universală de revoltă, care să măture regiunea, nu va fi, fiindcă lipsesc toate elementele de organizare. Și asta poate să ție multă vreme așa.

Nu știm să se fi ridicat protestări în congresul internaționalei comuniste, care s'a deschis la 20 Iunie la Moscova. Dar ce zic p'afară admiratorii lui Lenin? Constată mizeria cumplită, care domnește în Rusia. Guvernul își mărturisește cu cinism nesusucelul său, se lapadă de principiile după cari a lucrat până acuma. Dar în loc să renunțe la partida pe care a pierdut-o, pretinde cu egoism, să conserve toată puterea și să se servească cu instrumente detestabile: capitalismul internațional și o armată de mercenari. Reînnoește practicile cele mai odioase ale țarismului așa, că dânsul persecută pe toți apărătorii libertății; victimele zilei sunt socialiștii, cari strigă la frații lor din alte țări: „Fiți cu noi în contra tiranilor!”

Dar apelul n'are răsunet; cultul lui Lenin nu pierde pe nici unul dintre credincioșii săi. Fanatismul procedează totdeauna la fel, fie el îmbrăcat cu roșu, ori cu negru“.

Știrile ultime, venite din Rusia, ne spun, că guvernul sovietelor, urgisitul guvern a lui Lenin, e pe cale de a se retrage și a preda altora conducerea și răspunderea. Poate să facă acum și lucrul acesta după ce și-a ruinat țara și a aruncat în gura morții milioane de oameni nevinovați!

CRONICĂ.

Expoziție și târg de mostre în București. Expoziția și târgul de mostre a industriei românești din întreaga Românie se va deschide în 11 Septembrie (Duminecă) în București, la orele 10 dimineața. Expoziția va dura până Duminecă în 2 Octombrie 1921, orele 10 dimineața, iar târgul de mostre numai până la 18 Septembrie orele 12 din zi. Comisariatul târgului de mostre face cunoscut participanților, că de orice obiect intrat în mâinile reprezentanților expoziției se răspunde și se garantează cu contravaloarea. Tot ce se expune, se ia în primire în schimbul unei chitanțe de primire.

Bilanțul Băncii Naționale. Din bilanțul pe primul semestru al anului curent, publicat de Banca Națională a României, aflăm, că emisiunea biletelor Băncii Naționale, care la finea anului trecut era de 10 miliarde, s'a urcat până la finea lunii Iulie a anului curent la 12 miliarde, deci avem un spor de două miliarde. Bonurile de tezaur în gaj ale statului, reprezentau la finea anului trecut valoarea de 7 miliarde și jumătate, iar la finea lunii Iunie a anului curent valoarea lor e de 9 miliarde și jumătate. Și aci deci o urcare de două miliarde. Beneficiul Băncii Naționale pe primul semestru al anului curent e de 11 milioane și jumătate, iar fondul de rezervă s'a urcat la aproape 62 milioane lei.

Timbrul de asistență socială. Cu începere dela 1 Septembrie anul curent, impozitul pe consumațiune nu se va mai plăti prin anulare de timbre, ci încassarea acestui impozit se va trece într'un registru special, întocmit conform modelului, ce se va impune de către ministerul de finanțe, iar vărsarea taxelor încassate se va face la casele publice, la epocele și conform dispozițiunilor, cari vor fi comunicate la timpul său.

Justiția în Rusia. Din o statistică a comisariatului pentru afacerile interne din republica sovietică se pote constata, că în luna Iunie a anului curent au fost condamnați la moarte și imediat împușcați: în orașul Moscova 748, în Petrograd 216, în Harcov 418, în Ecaterinodar 315 și în celelalte orașe ale Rusiei tot cam câte atâția nenorociți, cari altă vină nu au avut, decât că au fost nemulțumiți cu stările de lucruri din Rusia.

Exportul de vite. Domnul Tănăsescu, directorul general din Cluj al resorului de interne, a înaintat guvernului raport amănunțit despre lipsa de vagoane în Ardeal, împrejurare, care împiedică exportul de vite, spre paguba țărânilor noastre, pentru că neputându-se face exportul, prețul vitelor scade

mereu. Să sperăm, că se va face barem acum îndreptarea dorită de cei interesați.

Se vor ieftini mătăsurile. Din Italia vine știrrea, că în anul acesta recolta de coconi de mătase e foarte mulțumitoare și întrece toate așteptările, cu toate că în Iunie au fost zile recoroase și neprielnice sericiculturii.

Bugetul Franței. Pentru anul 1922 bugetul Franței, prezentat la timp parlamentului, se încheie astfel: cheltuielile ordinare și extraordinare sunt trecute cu 24 miliarde și 932 milioane franci, iar venițile permanente și cele excepționale cu 25 miliarde și 19 milioane franci în total. Datoria publică a Franței se ridică în cifră rotundă la 250 miliarde și interesele cari se plătesc după această datorie ating considerabila sumă de 12 miliarde 525 milioane de franci, adică mai mult de jumătate din totalul general al bugetului francez. Pentru armată sunt trecute în bugetul Franței 5 miliarde și 28 milioane franci.

Drumurile județene din Ardeal. Pentru repararea drumurilor județene din Transilvania, Banat și ținuturile românești din Ungaria, Consiliul de miniștri a încuviințat suma de 6 milioane 729 mii de lei și în curând se va începe executarea lucrărilor necesare pentru aducerea lor în stare mai bună decum e cea de astăzi, provocată de altcum de împrejurarea, că dela izbucnirea războiului nu s'a mai îngrijit nime de ele.

Anul calendaristic. Camereii reprezentanților din America i a prezentat membrul Herbert Drane o propunere, pentru o nouă întocmire a anului calendaristic, care să nu mai fie compus din 12 luni, ci să fie împărțit în 13 luni, fiecare de câte 28 de zile. Luna cea nouă va fi intercalată între lunile Iunie și Iulie. Bine și frumos. Dar 13 luni de câte 28 zile dau împreună 364 de zile, iar anul, cum știm, are 365 de zile. Ce facem deci cu ziua de prisos, iubite americane?

Recolta bumbacului. Se anunță din America, cumcă datele statistice, adunate cu privire la recolta bumbacului din anul acesta, sunt foarte nemulțumitoare. În general se arată o recoltă de bumbac cu opt milioane de baloturi mai slabă decât aceea din anii precedenți.

Se șterg adausele de scumpete. În legea financiară, votată în ultima sesiune parlamentară franceză, e trecută dispoziția, că toate adausele excepționale de scumpete, acordate funcționarilor publici, se sistează cu finea anului curent. Se crede în Franța, că până atunci situația se va îndrepta atât

de mult, încât ne vom apropia de stările normale de înainte de războiu?

Situația băncilor din Germania. După datele publicate de rezista lunară «Die Bank», numărul din luna Iulie, băncile mari germane fac afaceri colosale și se bucură de o prosperitate necunoscută în istoria băncilor germane. Depunerile lor s'au urcat la finea anului trecut la peste 62 miliarde mărci, pe când în anul premergător ele atingeau suma de 37 miliarde, iar înainte de războiu variau între 6 și 8 miliarde. Fondurile dela cari trag profit băncile s'au mărit cu 1200% în curs de 7 ani. Dividendele băncilor germane sunt de câte 12—18%. Semne învederate, că pe lângă toate sarcinile grele cari îl apasă, poporul german se va reculege în curând, prin muncă și cumpătare.

Asociația comercianților români din Ardeal,
:: Banat, Crișana și Maramurăș. ::

Convocare.

Comitetul central al «Asociației comercianților români din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramurăș» a hotărât să țină

Adunarea generală

pe ziua de *Marți 23 August 1921, la 2 ore p. m.*, în sala cea mare a «Asociației culturale» din Sibiu, pe lângă următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea adunării de către președinte.
2. Dare de seamă despre activitatea Asociației dela înființarea ei până în prezent, de vice-președintele Aurel Popescu.
3. Dare de seamă asupra averii «Asociației» și absolutul asupra gestiunii până la această adunare.
4. O reprivire asupra stării actuale a comerțului nostru de Ilie Floașiu.
5. Necesitatea creării de legături mai strânse între comercianții și meseriașii români de Nic. Bratu.
5. Modificarea statutelor.
6. Inscrierea de membri noi.
7. Alegerea comitetului pe un period de 3 ani.
8. Eventuale propuneri.

La această adunare sunt invitați și rugați a lua parte comercianți și meseriași români din întreg cuprinsul Ardealului, Bănatului, de asemenea și alți intelectuali români, cari se interesează de înaintarea comerțului și industriei noastre.

Persoanele externe, cari doresc a lua parte, sunt rugate a se anunța de urgență vice-președintelui Aurel Popescu, comerciant, în Sibiu, Piața mică, spre a li se putea trimite legitimații pentru bilete cu preț redus pe căile ferate.

Sibiu, 30 Iulie 1921.

Comitetul.